

۲۰۴۴۰۳۱
۹۸/۱۴/۲۷

حقوق مدنی فرامی

تألیف: ترجمه:

حمشید زرگری

مقدم

سرشناسه	زرگری، جمشید، ۱۳۷۳ -
عنوان و نام پدیدآور	حقوق مدنی فراملی / تالیف و ترجمه جمشید زرگری.
مشخصات نشر	تهران: مهر کلام، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	۳۲۶ ص.
شابک	978-622-99390-6-2
وضعیت فهرست نویسی	فیب
موضوع	حقوق مدنی -- ایران
موضوع	Civil rights -- Iran
موضوع	حقوق مدنی -- فرانسه
موضوع	Civil rights -- France
موضوع	قانون مدنی -- ایران
موضوع	Civil law -- Iran
موضوع	قانون مدنی -- فرانسه
موضوع	Civil law -- France
موضوع	حقوق تطبیقی
موضوع	Comparative law
موضوع	۱۳۹۷ چ ۲ / ۵۰/۱ KMH5۰۰
به بندی	۳۴۶/۵۵
ساره کتبی	۵۲۸۹۸۲۳

www.Ketan.ir

عنوان کتاب	حقوق مدنی فراملی
تالیف و ترجمه	جمشید زرگری
ناشر	مهر کلام
نوبت چاپ	اول (ویراست دوم)
سال چاپ	۱۳۹۷
تیراژ	۵۰ نسخه
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۹۹۳۹۰-۶-۲
چاپ	غزال
قیمت	۴۵۰۰۰ تومان

تکثیر تمام یا بخشی از این کتاب به هر شکلی (بصورت صوتی، تصویری، الکترونیکی، ...) منوط به اجازه کتبی است.
«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلف است»

آدرس: تهران، میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید، پلاک ۷۴، انتشارات مهرکلام

تلفن تماس: ۶۶۴۶۳۲۴۵

فهرست مطالب :

دییاجه..... ۱۶

بخش نخست.....

جمله‌ای از قواعد فقه رمی و حقوق فرانسه ۲۱

فصل ۱: تشریح و تطبیق قاعده ۲۱

۲۲ ..... "À L'IMPOSSIBLE NUL N'EST TENU"

تعریف..... ۲۳

تاریخچه پیشین قاعده..... ۲۴

کاربرد در قانون مدنی فرانسه (۱۸۰۴)..... ۲۵

کاربرد در قانون مدنی فرانسه (۲۰۱۶)..... ۳۰

فقه اسلامی..... ۳۱

کاربرد در قانون مدنی ایران..... ۳۴

کاربرد در قانون مدنی ایتالیا (۱۸۶۵)..... ۳۷

کاربرد در قانون مدنی ایتالیا (۱۹۴۲)..... ۳۸

کاربرد در قانون تعهدات سوئیس..... ۳۹

کاربرد در قانون مدنی مصر..... ۳۹

کاربرد در قانون مدنی ماداگاسکار..... ۴۱

کاربرد در قانون مدنی الجزایر..... ۴۱

کاربرد در قانون مدنی موریتانی..... ۴۲

کاربرد در قانون مدنی سنگال..... ۴۳

کاربرد در قانون مدنی افغانستان..... ۴۳

کنوانسیون بیع بین المللی ۴۴

گفتار ۲: تشریح و تطبیق قاعده .....

" ACTUS INTERPRETANDUS EST POTIUS UT VALEAT QUAM UT

۴۷ ..... PEREAT"

تعریف ۴۸

کاربرد ۴۸

دیرست ۴۹

کاربرد در قانون مدنی فرانسه (۱۸۰۴) ۴۹

کاربرد در قانون مدنی فرانسه (۲۰۱۶) ۵۲

کاربرد در قانون مدنی ایران با نگاهی به فقه اسلامی ۵۲

کاربرد در قوانین مدنی بروندی، کمور، کنگو، توگو، هائیتی، تونس، موریس، موریتانی، بلژیک، ایتالیا (جدید) و کبک ۶۲

گفتار ۳: تشریح و تطبیق قاعده .....

۶۳ ..... " ACCESSORIUM SEQUITUR PRINCIPALE "

تعریف ۶۴

دیرست ۶۴

کاربرد در قانون مدنی فرانسه ۶۵

فقه اسلامی ۷۳

کاربرد در حقوق مدنی ایران ۷۵

گفتار ۴: تشریح و تطبیق قاعده .....

۸۷ ..... " ACTORI INCUMBIT PROBATIO "

تعریف ۸۸

دیرست ۸۹

کاربرد در قانون مدنی فرانسه (۱۸۰۴) ۸۹

کاربرد در قانون مدنی فرانسه (۲۰۱۶) ۹۷

فقه اسلامی ۱۰۰

کاربرد در قانون مدنی ایران ۱۰۳

تکمله ۱۰۴

گفتار ۵: شرح مختصری بر قاعده .....

۱۰۶ ..... " ALTERI STIPULARI NEMO POTEST "

تعریف ۱۰۷

دیرت ۱۰۸

رساله ژوستین ۱۰۹

کاربرد در قانون مدنی فرانسه (۱۸۰۴) ۱۰۹

کاربرد در قانون مدنی فرانسه (۲۰۱۶) ۱۱۲

فقه اسلامی ۱۱۳

کاربرد در قانون مدنی ایران ۱۱۴

کاربرد در قانون مدنی مصر ۱۱۸

گفتار ۶: شرح مختصری بر قاعده .....

۱۲۰ ..... " ALTERIUS FACTUM ALTERI NOCET "

تعریف ۱۲۱

دیرت ۱۲۱

کاربرد در قانون مدنی فرانسه (۱۸۰۴) ۱۲۱

کاربرد در قانون مدنی فرانسه (۲۰۱۶) ۱۲۵

کاربرد در قانون مدنی ایران ۱۲۶

بخش دوم .....

تبع در چند موضوع و مسئله‌ای حقوقی ۱۲۸

گفتار ۱: اخلاق و حقوق در نظر هائری کاپیتان ۱۲۹

طرح مطلب ۱۳۰

تاما ۱۳۱

نتیجه ۱۳۶

گفتار ۲: خواهی به ماهیت اباحه ۱۳۸

تعریف اباحه ۱۴۰

نقدی بر تعریف اباحه ۱۴۰

تقسیم مشهور اباحه ۱۴۰

نقد و بررسی تقسیم مشهور اباحه ۱۴۱

خصوصیات مهم اباحه ۱۴۳

قانون مدنی ایران ۱۴۳

قانون مدنی فرانسه ۱۴۴

گفتار ۳: نگاهی به ماهیت ابراء ۱۴۶

تعریف ابراء ۱۴۶

اوصاف ابراء ۱۴۷

قواعد ابراء ۱۵۰

ابراء تعهد به رد عین مغضوبه ۱۵۳

ابراء معلق و ابراء منجز ۱۵۴

ابراء سبب سقوط دین است ۱۵۳

۱۵۵	تفاوت ابراء و هبه.....
۱۵۶	تشابه ابراء و اعراض.....
۱۵۶	تفاوت و تشابه ابراء و بیع دین.....
۱۵۷	تفاوت ابراء و تبدیل تعهد.....
۱۵۷	ابراء از نفقه.....
۱۵۸	ابراء دینی که سبب آن ایجاد نشده است.....
۱۵۸	تفاوت ابراء معلق و ابراء غیرنافذ.....
۱۵۹	ابراء در مقام دعوی.....
۱۶۰	ابراء ذمه‌دینیت.....
۱۶۱	ابراء موقت.....
۱۶۱	قانون مدنی فرانسه (۱۸۰۴).....
۱۶۳	قانون مدنی فرانسه (۲۰۱۶).....
۱۶۴	گفتار ۴: نگاهی به ماهیت ایقاع.....
۱۶۵	تعریف ایقاع.....
۱۶۷	ارکان ایقاع.....
۱۶۹	اثر ایقاع.....
۱۷۰	مسائلی در ماهیت ایقاع.....
۱۷۲	تمیز ایقاع از دیگر اعمال حقوقی.....
۱۷۵	نتیجه.....
۱۷۶	گفتار ۵: ایقاع از منابع تعهدات نیست.....
۱۷۷	طرح مطلب.....
۱۷۷	قانون مدنی فرانسه (۱۸۰۴).....
۱۷۸	قانون مدنی فرانسه (۲۰۱۶).....

قانون مدنی کبک.....	۱۷۹
قانون مدنی آلمان (قدیم).....	۱۸۰
قانون مدنی ایتالیا (قدیم).....	۱۸۱
قانون مدنی ایتالیا (۱۹۴۲).....	۱۸۱
قانون تعهدات سوئیس.....	۱۸۱
قانون مدنی مصر.....	۱۸۲
قانون مدنی ماداگاسکار.....	۱۸۴
قانون مایه الحاریر.....	۱۸۶
قانون تعهدات مدنی و تجاری سنگال.....	۱۸۷
قانون مدنی ایران.....	۱۸۷
قانون مدنی افغانستان.....	۱۸۸
تامل.....	۱۸۹
دلایلی بر منبع تعهد نبود ایقاعات.....	۱۹۰
نتیجه.....	۱۹۱
گفتار ۶: نگاهی به ماهیت عقد یک تعهدی.....	
تعریف قرارداد یک تعهدی.....	۱۹۴
وضعیت قرارداد یک تعهدی در حقوق ایران.....	۱۹۴
نگرش هائری کاپیتان نسبت به تقسیم عقد تعهدی و یک تعهدی.....	۲۰۰
ارکان قرارداد یک تعهدی.....	۲۰۰
مسائل در ماهیت قرارداد یک تعهدی.....	۲۰۳
تمیز قرارداد یک تعهدی با ایقاعات.....	۲۰۵
گفتار ۷: تشریح عقد معاوضه در قانون مدنی فرانسه با نگاهی تطبیقی	
.....	۲۰۸

حقوق مدنی فرانسه	۲۰۹
سرچشمه ی عقد معاوضه	۲۰۹
تفاوت های که حقوق رم بین عقد بیع و عقد معاوضه نهاده بود	۲۱۰
اقدام ساینیان برای برابر سازی عقد بیع و عقد معاوضه	۲۱۳
وضعیت حقوق کنونی در روابط بین عقد بیع و معاوضه	۲۱۶
تفاوت های که عقود بیع و معاوضه را جدا کرده است	۲۱۸
مبادله غیر منقول در برابر منقول عقد معاوضه است یا عقد بیع؟	۲۲۰
امیختن عقد بیع در عقد معاوضه در موارد وجود تفاوت قیمت در معاوضه	۲۲۱
تفاوت عقد معاوضه با عقد هبه متقابل و افراز	۲۲۶
عدم وجود واسطه در معاوضه از خصایص آن است	۲۲۶
جانشینی اموال در عقد معاوضه	۲۲۷
آیا اجرای فوری تعهد انتقال مالیت مقتضای ذات عقد معاوضه است؟	۲۲۸
آیا معاوضه صرفاً سبب انتقال دادن مالکت می شود؟	۲۲۹
معاوضه عقدی رضایی است	۲۳۰
شکل توافق در عقد معاوضه	۲۳۱
برای تشکیل معاوضه اهلیت طرفین لازم است	۲۳۱
ماده ۱۷۰۴ مربوط به کدام دسته از اموال است؟	۲۳۲
مبنای بخش انتهای ماده ۱۷۰۴	۲۳۳
نقش تسلیم در عقد معاوضه	۲۳۴
اثر تعرض ثالث در مال مورد معاوضه	۲۳۴
دلایل حکم مندرج در ماده ۱۷۰۶	۲۳۵
معاوضه به همراه مابه التفاوت در مسئله فسخ به علت غبن	۲۳۶
خطرات ناشی از حکم مندرج در ماده ۱۷۰۶	۲۳۷

- ماده ۱۷۰۷ حامل یک حکم بدیهی است..... ۲۳۷
- در عقد معاوضه اصل بر حاکمیت قواعد خود عقد معاوضه است یا قواعد عقد بیع؟..... ۲۳۸
- شباهت عقد معاوضه و عقد بیع در رویه قضایی..... ۲۳۸
- وضعیت معاوضه مال غیر..... ۲۳۹
- کاربرد اصول حاکم بر زمان و مکان قبض و اقباض..... ۲۳۹
- اثر عقد معاوضه نسبت به طرفین و اشخاص ثالث..... ۲۳۹
- ضمان دای در معاوضه..... ۲۴۰
- ضمان عیوب نهانی..... ۲۴۰
- قانون مدنی ایران..... ۲۴۱
- تاریخچه عقد معاوضه..... ۲۴۱
- نگرش فقه اسلامی، حقوق رم و قانون دنا ایران نسبت به عقد معاوضه..... ۲۴۶
- چه چیزی در حقوق ایران عقد معاوضه را از عقد بیع تمیز می دهد؟..... ۲۴۷
- معاوضه عقدی عینی است..... ۲۴۹
- معاوضه از جمله عقود معاوضی است..... ۲۵۱
- معاوضه عقدی تملیکی است..... ۲۵۱
- معاوضه عقدی لازم است..... ۲۵۱
- شباهت عقد معاوضه و عقد بیع در رابطه با عوضین..... ۲۵۳
- تفاوت عقد معاوضه و عقد بیع در رابطه با عوضین..... ۲۵۴
- در حقوق ایران، مبادله همراه با مابه التفاوت چه وضعیتی دارد؟ عقد معاوضه است یا عقد بیع؟..... ۲۵۴
- ماهیت معاوضه، قائم بر دو التزام متوازن است..... ۲۵۵
- تفاوت عقد معاوضه و عقد صلح بر مبادله دو کالا..... ۲۵۶

۲۵۷	آیا صرفاً احکام خاص بیع در معاوضه جاری نیست؟
۲۵۷	مفهوم مخالف ماده ۴۶۵
۲۵۸	خياراتی که در عقد معاوضه وارد نمی‌شوند
۲۵۸	ضمان معاوضی بعد از تسلیم در معاوضه راه ندارد
۲۵۹	حق شفعه در عقد معاوضه راه ندارد
۲۶۰	جمعیت خيار غبن در عقد معاوضه در حقوق ایران
	آیا احکام انفساخ معامله به علت تلف شدن مورد آن پیش از تسلیم، در
۲۶۲	عقد معاوضه حاکم است؟
۲۶۳	قانون مدنی سرکارها
۲۶۳	قانون مدنی الجزایر
۲۶۵	قانون تعهدات سوئیس
۲۶۶	قانون مدنی مصر
۲۶۸	قانون مدنی موریتانیا
۲۷۰	قانون تعهدات مدنی و تجاری سنگال
۲۷۲	قانون تعهدات و عقود تونس
۲۷۵	قانون مدنی کبک (= بوروندی و هائیتی)
۲۷۶	قانون مدنی ژاپن
۲۷۷	قانون مدنی آلمان (جدید و قدیم)
۲۷۷	قوانین مدنی کمور، کنگو، توگو، بلژیک و ماداگاسکار

گفتار ۸: نگاهی تطبیقی به بیع مال غیر با تأکید بر حقوق رم و حقوق

۲۷۹	فرانسه
۲۸۰	وضعیت بیع مال غیر در حقوق رم و حقوق قدیم
۲۸۰	بیع مال غیر در حقوق رم صحیح بوده است

- نقدی بر نظراتی که اثر عقد بیع را در حقوق رم، صرفا ایجاد تعهد می‌دانند..... ۲۸۲
- استثنائات وارده بر صحت بیع مال غیر در حقوق رم..... ۲۸۳
- اثر بیع و وضعیت بیع مال غیر در حقوق کنونی فرانسه..... ۲۸۴
- ماده ۱۵۹۹ ریشه در قاعده ای حقوق رم دارد و شباهت آن قاعده به حدیثی از روی در فقه اسلامی..... ۲۸۷
- نظر هانری کابیتان نسبت به علت وجودی ماده ۱۵۹۹..... ۲۸۸
- چرا ضمیمت تخلف از ماده ۱۵۹۹ بطلان عقد است ؟..... ۲۹۱
- عدم مالکیت باطن در حد زمانی سبب بطلان بیع مال غیر می‌گردد؟..... ۲۹۲
- مواردی که در آن نمی‌توان بطلان بیع مال غیر استناد نمود..... ۲۹۳
- مفهوم مخالف بند آخر ماده ۱۵۹۹..... ۲۹۳
- وضعیت مرور زمان نسبت به خریدار با حسن و سوء نیت در بیع مال غیر..... ۲۹۴
- وضعیت نمائات منفصل و ثمرات نسبت به خریدار با حسن و سوء نیت در بیع مال غیر..... ۲۹۵
- وضعیت بایعی که از عدم مالکیت خود آگاه نبوده و مال غیر را بیع کرده است..... ۲۹۵
- ماده ۱۵۹۹ در کدام نوع از اموال کاربرد دارد؟..... ۲۹۷
- آیا می‌توان بر جبران ضرر و زیان ناشی از بیع مال غیر، توافق نمود؟..... ۲۹۸
- قلمرو حکومت ماده ۱۵۹۹..... ۲۹۸
- وضعیت ماده ۱۵۹۹ در ارتباط با مال مشاع..... ۲۹۹
- وضعیت ماده ۱۵۹۹ نسبت به کسانی که در مال غیر حق انتفاع دارد..... ۳۰۰
- وضعیت ماده ۱۵۹۹ نسبت فروش مال مخصوص زوجه توسط زوج..... ۳۰۰

وضعیت اجرای ماده ۱۵۹۹ در رابطه با قرارداد پورت فور (ماده ۱۱۲۰). ۳۰۰

حکم ماده ۱۵۹۹ مختص عقد بیع نمی باشد ۳۰۲

فهرست منابع ۳۱۲